

ΜΑΡΙΟΣ ΜΑΖΑΡΗΣ

Schoolmarius

ΚΑΛΩΣ
στον ήρθε
ΚΟΣΜΟ
που
ΜΠΟΡΕΙΣ

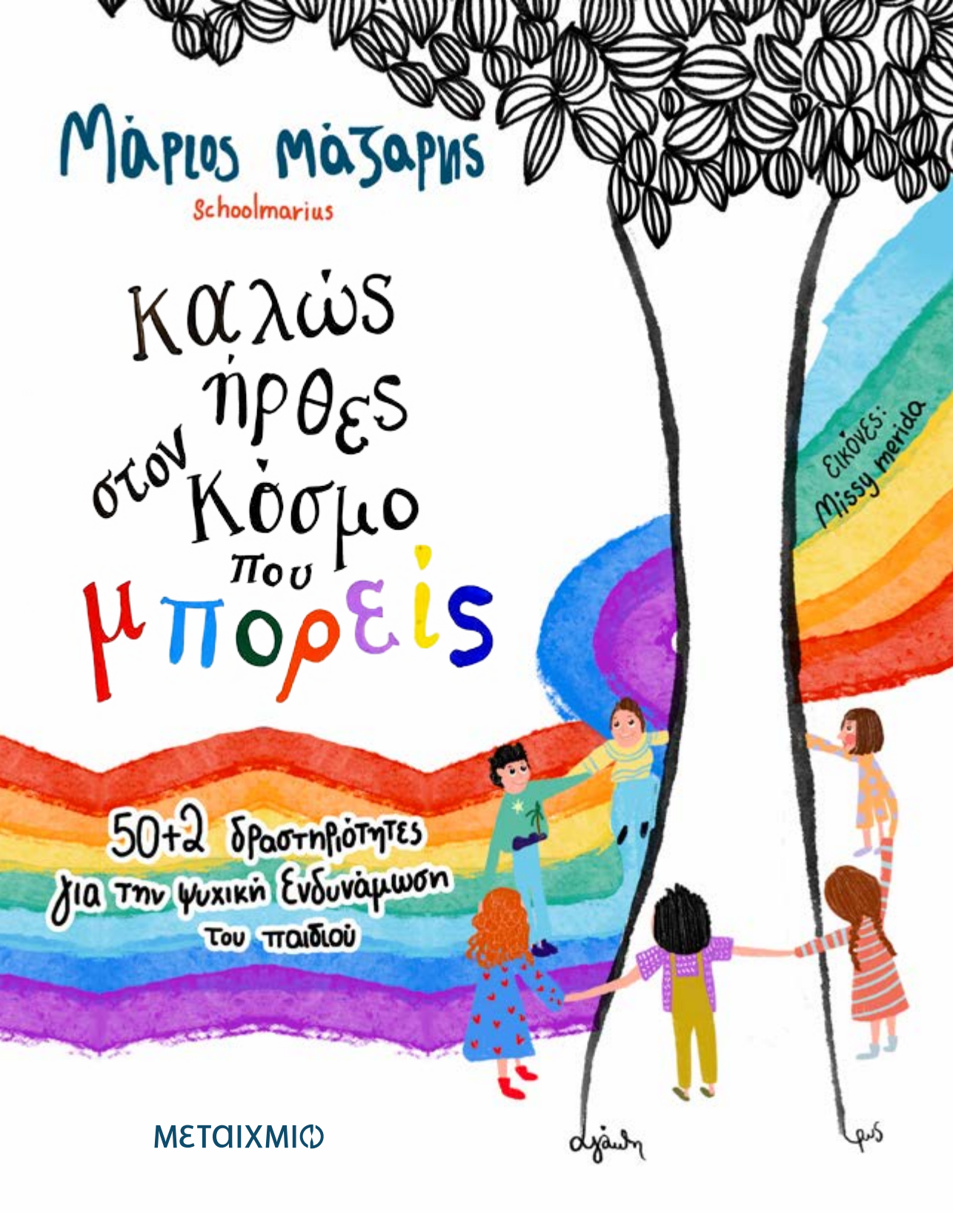
50+2 δραστηριότητες
για την ψυχική ενδυνάμωση
του παιδιού

ΕΙΚΟΝΕΣ:
Missy merida

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

αγάπη

φως

Περιεχόμενα

Καλώς ήρθες!..... 7

ΓΝΩΡΙΜΙΑ

Έλα να σε μάθω!	11
Φόρα τα γυαλιά σου!.....	12
Φτιάξε μου τη μέρα!.....	14
Τα αδύνατα δυνατά!.....	16
Ξέρεις από στόχους;.....	18
Μ' αρέσει να σκοντάφτω!.....	20

ΚΥΚΛΟΣ

Όλα είναι κύκλος!	25
Το κουβάρι με τις καλές κουβέντες.....	26
Έλα να γίνουμε παζλ!.....	28
Το καλό κουτσομπολιό!.....	30
Γράφω, ζωγραφίζεις.....	32
Σπιτίσια χούλα χουπ.....	34

ΘΕΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑΣΗ

Δες το φωτεινά!	39
Το λεμόνι και οι γλυκές κουβέντες!...	40
Το γελόδεντρο!.....	42
Καλές συνήθειες.....	44
Κολλάμε τα σπασμένα.....	46
Το ντους των λέξεων!.....	48

ΑΥΤΟΠΕΠΟΙΗΣΗ

Μου αρέσω τελικά!	53
Το ευγενικό κόκκινο.....	54
Αγαπώ να κάνω λάθος!.....	56
Με θαυμάζω!.....	58
Ετοιμάσου ν' ακουστείς.....	60
Εδώ ψηλώνεις!.....	62

ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ

Νιώθεις ό,τι νιώθω;	67
Τα λυπομάντιλα.....	68
Το γελόμετρο.....	70
Δέσε τα κορδόνια σου!.....	72
Το θυμοσάκουλο.....	74
Είναι κολλητικό!.....	76

ΜΟΝΑΔΙΚΟΤΗΤΑ

Όλοι είμαστε από ένας	81
Μη σε νοιάζει τι φοράω!.....	82
Τζέγκα.....	84
Κι εγώ δεν είμαι τέλειος/-α.....	86
Η συνταγή σου!.....	88
Η τύχη είναι με το μέρος μου!.....	90

ΑΠΟΔΟΧΗ

Μείνε όπως είσαι!	95
Να σου πω τα λάθη μου!.....	96
Το υπερήφανο μπαλόνι	98
Όλα τα γέλια είναι όμορφα	100
Έχω δίλημμα.....	102
Μπες κάτω απ' την ομπρέλα!	104

ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ

Αδιάβροχος εαυτός	109
Δωρεάν αγκαλιές!.....	110
Αδιάβροχος εαυτός.....	112
Διώξε τις πέτρες που βαραίνουν... ..	114
Βαθμός απ' τα χεράκια μου	116
Escape classroom	118

ΣΤΗΡΙΞΗ

Βοήθεια για όλους	123
Λύκος ή... γλύκος;	124
Αγάπη πρώτων βοηθειών.....	126
Αυτονόητα μπράβο	128
Αλήθεια το λέω!	130
Μυστικό κουβάλημα	132

ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗ

Φόρα τα παπούτσια μου!	137
Είμαι εσύ.....	138
Έχασα τη μάσκα μου!.....	140
Δες το αλλιώς!.....	142
Σώπα και άκου!.....	144
Αγοροκόριτσα.....	146

Το κάτι παραπάνω.....

Όλα τα όνειρα γίνονται από λέξεις.....	150
Καλώς ήρθες στον κόσμο που μπορείς	152

Οι δραστηριότητες στην πράξη.....

Λίγα λόγια για την εικονογράφο.....	158
για τον συγγραφέα	159

Καλώς ήρθες!

Πολλές φορές αναρωτιέμαι, αν ήμουν δάσκαλός μου, τι θα έβλεπα σ' εμένα; Αν είχα μπροστά μου τον μικρό Μάριο, τι θα έβλεπα, ποια στοιχεία του τωρινού χαρακτήρα μου φαίνονταν στη μικρή εκδοχή μου;

Σίγουρα δεν είχα αυτοπεποίθηση. Σίγουρα δεν μπόρεσα να δεθώ εύκολα με άλλα παιδιά – η γνωριμία μέσα στις τάξεις δεν είχε τη σημασία που της δίνουμε σήμερα. Δεν υπήρχε και η ανάγκη που υπάρχει σήμερα. Ανάγκη να αναγνωρίσουμε τα συναισθήματά μας, τη μοναδικότητά μας, να αποδεχθούμε ο ένας τον άλλον, να μιλήσουμε για όσα νιώθουμε και να σεβαστούμε αυτό που νιώθουν και οι άλλοι γύρω μας. Να στηρίξουμε, να πιστέψουμε, να ενθαρρύνουμε, να αγαπήσουμε ο ένας τον άλλον. Παλιότερα, όλα αυτά δεν υπήρχαν καν στο τραπέζι ή γίνονταν χωρίς πολλές κουβέντες. Ή δεν γίνονταν καθόλου.

Τα τελευταία χρόνια, οι κοινωνίες μεγαλώνουν και οι φωνές πληθαίνουν. Αλλά και πάλι είναι περισσότερα αυτά που δεν λέγονται παρά αυτά που λέγονται. Η λέξη ενσυναίσθηση πηγαίνει από στόμα σε στόμα, χωρίς κανείς να τολμά να την εξηγήσει. Αυτός ο οδηγός είναι πλασμένος για να το κάνει. Δεν λέω «γραμμένος», γιατί πρωτίστως είναι βιωμένος, είναι δραστηριότητες που σκέφτηκα και εφάρμοσα σε μικρά και μεγαλύτερα παιδιά, με απώτερο στόχο να γνωρίσουν τους εαυτούς τους όσο μπορούν ακόμη να τους διαμορφώσουν, όσο είναι ακόμη νέοι και εύπλαστοι και ξεκλείδωτοι. Είχα τη χαρά να δω τα μάτια τους να λάμπουν, να απορούν που ένας δάσκαλος ενδιαφέρεται για το πώς νιώθουν, να γελάνε που γελούσα μαζί τους ή συζητούσα ή έπαιζα, και όλα αυτά με σκοπό να τα βοηθήσω να βρουν την καλύτερη εκδοχή του εαυτού τους. Αυτή που δεν ήξερα ότι υπάρχει, αλλά πίστευα ότι σίγουρα υπάρχει. Γιατί όλοι έχουμε μέσα μας μια καλύτερη εκδοχή μας, που δεν βοήθησε κάποιος, ή οι περιστάσεις ή το περιβάλλον ή εμείς οι ίδιοι, να βγει στην επιφάνεια.

Οι δραστηριότητες είναι δομημένες με όσο πιο απλό τρόπο γίνεται. Με απλά υλικά, χρηστικά και καθημερινά, με εύκολες οδηγίες, χωρισμένες σε τρία μέρη: στην αρχή περιγράφεται πώς θα μπορούσε να δουλευτεί στο νηπιαγωγείο ή στις μικρές τάξεις του δημοτικού (Α΄, Β΄ και Γ΄), έπειτα προτείνεται μία έξτρα δόση για τις μεγάλες τάξεις του δημοτικού (Ε΄, Δ΄ και ΣΤ΄) και τέλος φαίνεται πώς θα μπορούσε να γίνει μέρος της καθημερινότητας ενός παιδιού στο σπίτι. Γιατί, αν κάτι έχει σημασία, είναι η σύνδεση του χρόνου που περνάμε στο σπίτι και του χρόνου που περνάμε στο σχολείο. Η σύνδεση αυτή είναι η ζωή μας όλη. Είναι το «καλημέρα» και το «καληνύχτα» και οι ώρες ανάμεσα.

Το βιβλίο χωρίζεται σε 10 ενότητες. Κάθε ενότητα περιλαμβάνει 5 δραστηριότητες. Στο τέλος θα συναντήσετε 2 επιπλέον να σας χαμογελούν. Αυτές οι 50 + 2 δραστηριότητες προορίζονται για τις 52 εβδομάδες ενός έτους, με την ελπίδα ότι, έστω μία φορά κάθε εβδομάδα, θα πιάνετε στο χέρι σας αυτό το βιβλίο και θα κάνετε πράξη μία δράση του. Δεν έχει σειρά συγκεκριμένη, εσείς τη βάζετε, ανάλογα με το πού θέλετε να δώσετε περισσότερο βάρος. Ελπίζω να το κάνετε. Και είτε είστε δάσκαλος, δασκάλα, γονέας ή φροντιστής, να ζήσετε μαζί με τα παιδιά τις μοναδικές αυτές στιγμές που κάθε σελίδα περιγράφει.

Η γνωριμία με τον εαυτό μας δεν μπορεί να περιμένει να μεγαλώσουμε, ούτε να δώσουμε ραντεβού για να γίνει. Είναι μια διαρκής αναζήτηση, ένα διαρκές παιχνίδι, ένας ασταμάτητος τρόπος να ανακαλύψουμε τον κόσμο μας.

Και αυτό το βιβλίο είναι ένας κόσμος.

Καλώς ήρθες
στον κόσμο που μπορείς!

ΓΝΟΡΙΜΙΑ

Έλα να σε μάθω

Πώς γίνεται, άραγε, μια γνωριμία; Αρκεί ένα όνομα, ένα «γεια», μια «καλημέρα»; Συνήθως δεν αρκούν. Για να μπορέσουν τα παιδιά να νιώσουν άνετα σε ένα καινούριο περιβάλλον ή σε ένα που ξέρουν αλλά που τώρα καλούνται να δουν ξανά, χρειάζεται κάτι παραπάνω από μια απλή σύσταση. Χρειάζεται παιχνίδι, που πάντα χαλαρώνει τα παιδιά και τα βοηθάει να πλησιάσουν στο μαγικό εκείνο συστατικό που κάνει τη γνωριμία πιο ουσιαστική: την οικειότητα. Την άνεση και τη διάθεση να μοιραστούν πληροφορίες για τον εαυτό τους, πράγματα που νιώθουν, που σκέφτονται, που αισθάνονται, που δεν ξέρουν ότι έχουν μέσα τους, αλλά που θα βγουν μέσα από την ομάδα. Ελάτε να μάθουμε ο ένας τον άλλον!

Φορέστε τα γυαλιά σας, αυτά που βοηθούν να βλέπουμε καλά ο ένας τον άλλον, βάλτε τους στόχους για τη νέα αυτή χρονιά, πιστέψτε στον εαυτό σας και ότι μαζί θα κάνουμε τα αδύνατα δυνατά, κι αν ποτέ σκοντάψουμε, δεν πειράζει! Είναι ωραίο να σκοντάφτεις!
Οι χαρές, τα γέλια, τα πειράγματα είναι αυτά που μας φτιάχνουν τη μέρα!

Φόρα
τα γυαλιά
σου!

Στόχος Η γνωριμία μεταξύ των μελών της τάξης, η αλληλεπίδρασή τους κι η παρατήρηση των χαρακτηριστικών κάθε παιδιού.

Θα χρειαστούμε...

- ένα ζευγάρι γυαλιά με διαφανείς φακούς
- γυαλιά από χαρτόνια με διάφορους χρωματιστούς φακούς

Ξεκινάμε...

Κάποιες φορές τα παιδιά ντρέπονται να παρατηρήσουν το ένα το άλλο, ειδικά αν έρχονται πρώτη φορά σε επαφή. Άλλοτε διστάζουν να πουν αυτά που παρατηρούν, το κάνουν εσωτερικευμένα ή ψιθυριστά στον/η διπλανό/-ή τους.

Στην τάξη

Το «Φόρα τα γυαλιά σου» επιχειρεί να βάλει τα γυαλιά σε όλα τα παιδιά, να δουν καθαρά ποιον/-α έχουν δίπλα τους και να τον/την παρατηρήσουν με κάθε λεπτομέρεια! Οι οδηγίες είναι ξεκάθαρες και η εφαρμογή τους δεν έχει ψιλά γράμματα! Παίρνουμε λοιπόν ένα ζευγάρι πλαστικά γυαλιά με διαφανείς φακούς και σηκώνουμε ένα από τα παιδιά όρθιο. Του λέμε να κοιτάξει καλά τους συμμαθητές του και να πει κάτι που παρατηρεί σε κάποιον από αυτούς. Στη συνέχεια, του δίνουμε να φορέσει τα γυαλιά και του λέμε να πλησιάσει κάποιο παιδί και να το περιγράψει πολύ καλά. Τι μαλλιά έχει, τι χαμόγελο, τι χρώμα είναι η μπλουζα του, τι σχήμα έχει η μύτη του και άλλα πολλά, που θα φέρουν γέλιο στην ομάδα, αλλά θα φέρουν και τις παρατηρήσεις στο προσκήνιο! Τα γυαλιά, εξάλλου, έχουν αυτή την ιδιότητα, τονίζουν τις λεπτομέρειες!

 Τώρα σε βλέπω καλύτερα!

Στη συνέχεια, δίνουμε στο όρθιο παιδί να διαλέξει και να φορέσει ένα από τα άλλα γυαλιά: γυαλιά από χαρτόνι (ή έτοιμα, πλαστικά κι αυτά), που αντί για φακούς έχετε προσαρμόσει χρωματιστά φύλλα μεμβράνης (ή νάιλον φύλλα συσκευασίας σε

πράσινο, κόκκινο, κίτρινο, ό,τι χρώμα βρείτε). Ενθαρρύνουμε το παιδί να συνεχίσει τη σκέψη του και να την εκφράσει δυνατά. Πώς σου φαίνεται τώρα ο μπλε συμμαθητής σου (ή ο κίτρινος, κόκκινος κ.ο.κ.); Πόσο άλλαξαν τα χαρακτηριστικά του τώρα που άλλαξε το χρώμα του δέρματός του; Κι επίσης, του ζητάμε να δοκιμάσει να κάνει μερικές προβλέψεις: Πιστεύεις ότι έχει χιούμορ; Είναι καλός φίλος; Θα του εμπιστευόσουν ένα μυστικό σου; Τα μαγικά γυαλιά επιτρέπουν να αφήσουμε τη φαντασία μας ελεύθερη!

Σημαντικό Σε τέτοιες δράσεις, είναι σημαντικό να μοιράζουμε τον χρόνο ώστε να σηκώνονται όλα τα παιδιά και να έχουν την ευκαιρία να «δουν» μέσα από τα γυαλιά. Αν έχετε πολλά παιδιά στην ομάδα, μετριάστε τις ερωτήσεις, δοκιμάστε πιο στοχευμένες και καθοδηγήστε τα να επιλέξουν να «δουν» διαφορετικά άτομα κι όχι πολλά παιδιά το ίδιο (δοκιμάστε και τη διαδικασία της κλήρωσης σε κάθε γύρο).

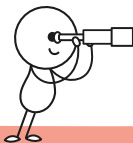

Έξτρα Δόση Δοκιμάστε να γίνετε κι εσείς πρόσωπο παρατήρησης, αφεθείτε να σας περιγράψουν οι μαθητές και να μαντέψουν στοιχεία του χαρακτήρα σας που δεν γνωρίζουν. Η διαδικασία μπορεί να είναι πολύ χρήσιμη σε ανατροφοδότηση για το τι εικόνα έχουν τα παιδιά για σας και ποια πιστεύατε πως έχουν.

ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ

Τα γυαλιά μπορούν να γίνουν αφορμή για οικογενειακές στιγμές δεσίματος. Πώς βλέπεις τον μπαμπά; Πώς τη μαμά; Άραγε, τι θα έλεγαν για μας αν φορούσαν τα γυαλιά αντικείμενα του σπιτιού; Πώς θα περιέγραφαν τις κινήσεις μας, τη συμπεριφορά μας; Ασκήσεις φαντασίας για όλους!

Τι πιο σπουδαίο από ένα «Σε βλέπω», τη στιγμή που χρειάζεσαι να σε δω!

Ήξερες ότι...
η ελληνική γλώσσα έχει πολλές λέξεις για να αποδώσει την έννοια του «βλέπω» (π.χ. κοιτάζω, παρατηρώ, εστιάζω, επικεντρώνομαι, παρακολουθώ κ.ά.), αλλά καθεμία μπορεί να σημαίνει κάτι διαφορετικό;

Φτιάξε μου
τη μέρα!

Στόχος Η γνωριμία μεταξύ των μελών μιας ομάδας, η σύνδεσή τους και η ευκαιρία να νιώσει κάθε παιδί ξεχωριστό.

Θα χρειαστούμε...

- μικρά χαρτονάκια
- μία κανάτα ή ένα μπουλ

Ξεκινάμε...

Μπορεί ένα παιδί να αγαπήσει ένα νέο περιβάλλον και να νιώσει ασφαλές κι αγαπητό μέσα σ' αυτό; Ή να επανατοποθετήσει τον εαυτό του μέσα σε μία τάξη ή μία ομάδα που το γνωρίζουν ήδη από περασμένες χρονιές; Τα παιχνίδια σύνδεσης ή προσαρμογής που θα επιλέξουμε παίζουν καθοριστικό ρόλο σε αυτό.

Στην τάξη

Το «Φτιάξε μου τη μέρα» είναι ένα τέτοιο «παιχνίδι». Μόνο που δεν είναι παιχνίδι, είναι το ίδιο το παιδί. Πώς παίζεται; Δίνουμε σε όλα τα παιδιά από ένα χαρτονάκι και τα ενθαρρύνουμε να γράψουν έως πέντε επιθυμίες τους που θα ήθελαν να πραγματοποιηθούν στην τάξη. Τονίζουμε ότι αυτές οι επιθυμίες τους χρειάζεται να είναι υλοποιήσιμες (να μη χρειάζονται χρήματα και να μην είναι δύσκολες στην εκτέλεσή τους) και να είναι κοντά στα δικά τους προσωπικά ενδιαφέροντα. Στη συνέχεια, συγκεντρώνουμε τα χαρτονάκια μέσα στην κανάτα μας (ή στο μπουλ) που αποδώ και πέρα θα είναι για μας η «Κανάτα του Σεναριογράφου», καθώς κάθε πρωί θα τραβάμε από ένα χαρτάκι, το οποίο θα καθορίζει τη μέρα μας!

Κύριε, ήρθε η ώρα για τα σουτάκια μου!

Έχοντας τραβήξει το χαρτονάκι, βλέπουμε τις επιθυμίες του σεναριογράφου και προσπαθούμε μέσα στη μέρα να τις εντάξουμε στο μάθημά μας, είτε μέσα στην αίθουσα είτε στην αυλή του σχολείου! Για παράδειγμα, αν ένα παιδί έχει γράψει στις επιθυμίες του να παίξουμε κυνηγητό, μπορούμε να κάνουμε το «Κυνήγι των Ρημάτων», να δώσουμε δηλαδή σε κάθε παιδί σε χαρτόνι από μία λέξη (διαφο-

ρετικά μέρη του λόγου) και να πούμε στο παιδί-σεναριογράφο να κυνηγήσει και να πιάσει τα παιδιά που κρατούν ρήματα στα χέρια τους. Αν ένα παιδί έχει γράψει να παίξουμε μπάλα, μπορούμε να παίξουμε τα «Σουτ της Προπαίδειας», δηλαδή να κάνουμε ερωτήσεις προπαίδειας σε κάθε παιδί, κι ανάλογα πόσες σωστές απαντήσεις θα μας δώσει, να έχει το δικαίωμα για ένα, δύο ή παραπάνω σουτ με την μπάλα!

Σημαντικό Για καλύτερη προετοιμασία, κάντε την κλήρωση μία μέρα πριν για κάθε παιδί, για να έχετε χρόνο να σκεφτείτε ποιες επιθυμίες του παιδιού θα επιλέξετε και πώς θα τις υλοποιήσετε!

Έξτρα δόση Το παιχνίδι αυτό μπορεί να συνδεθεί με προγράμματα εργαστηρίων δεξιοτήτων, με προβολές ταινιών μικρού μήκους ή παραστάσεις που θα στήσετε μαζί με τα παιδιά, δίνοντάς τους άπειρες «αποκρώσεις!».

Στο σπίτι

Το «Φτιάξε μου τη μέρα» μπορεί πολύ εύκολα να γίνει και στο σπίτι, γράφοντας πολλά χαρτάκια με μία επιθυμία στο καθένα, τα οποία θα βάλετε στη «Μαγική κανάτα των επιθυμιών». Κάθε μέρα διαλέγετε ένα από τα χαρτάκια και προσπαθείτε να κάνετε πραγματικότητα την αντίστοιχη επιθυμία, ενώ στην ίδια κανάτα μπορεί να γράψουν όλα τα μέλη της οικογένειας και μαζί να δημιουργήσουν (ή όσες φορές την εβδομάδα το συμφωνήσετε) μοναδικές στιγμές δεσίματος.

Τίποτα πιο σημαντικό
για την αυτοπεποίθηση
ενός παιδιού από τη φωνή του
όταν ακούγεται!

Ήξερες ότι...

έρευνες έχουν δείξει πως η εμπλοκή του παιδιού στον σχεδιασμό της μέρας οδηγεί σε περισσότερο ενεργοποιημένους μαθητές και καλύτερα μαθησιακά αποτελέσματα;